

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr.
Karolínou Tylovou, LL.M. ve věci

žalobce: X, narozený dne X
st. příslušnost Bosna a Hercegovina
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Pavlem Maršálkem,
sídlem Vrchlického 802/46, Liberec

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 10. 2023, č. j. MV-125901-8/SO-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhá přezkumu shora označeného rozhodnutí žalované, jímž žalovaná potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“), ze dne 1. 6. 2023, č. j. OAM-1449-10/PP-2023. Tímto rozhodnutím ministerstvo zamítlo žádost žalobce o prodloužení doby platnosti pobytové karty, která mu byla vydána jako rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie. Ministerstvo žádost zamítlo po zjištění, že žalobce přestal pobývat společně s občanem Evropské unie (svým otcem) na území České republiky podle § 87p odst. 2 ve spojení s § 87f odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Ministerstvo zjistilo, že žalobce studuje medicínu v Lotyšsku a jeho otec pobývá pracovně v Ázerbájdžánu. Žalobce i jeho otec dlouhodobě na území České republiky nepobývají, přijíždějí na krátké návštěvy, což podle ministerstva nelze považovat za pobyt na území České republiky. Ministerstvo současně dospělo k závěru, že rozhodnutími nebude zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce, neboť jej na území České republiky nevede.

II. Žaloba

2. Žalobce napadl rozhodnutí žalované včasnou žalobou. Tvrdil, že žalovaná nesprávně hodnotila provedené důkazy. Žalovaná vykládá pojem pobytu na území společně s rodinným příslušníkem příliš extenzivně a nemístně. Rozhodnutím o povinnosti opustit území pak nepřiměřeně zasahuje do soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodiny. Vést takový život na území České republiky mu totiž fakticky znemožňuje. Napadené rozhodnutí neodpovídá principům dobré správy, neboť je založeno na zcela formálním posouzení zákonných podmínek. Správní orgány také nepostupovaly podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, protože žalobce nebyl vyzván k seznámení a vyjádření se k podkladům pro vydání rozhodnutí.
3. Žalobce namítal, že správní orgány nesprávně posoudily okolnosti jeho pobytu na území České republiky a jeho studia v zahraničí. Žalobce ve výsledku potvrdil, že od září 2017 do října 2021 byl neustále na území České republiky, protože jeho studium v Lotyšsku bylo vedeno distančně online kvůli šíření onemocnění Covid-19. V tuto dobu byl v X se svou nevlastní matkou a svými bratry, kteří v té době pobývali v České republice. Oba bratři navštěvovali v X základní školu. Žalobce studoval v zahraničí, ale fakticky pobýval v X. Žalobce tedy žije a bydlí v X od 1. 9. 2017 a se stejnou rodinou žije od 1. 7. 2015. Tuto skutečnost prokázal cestovním dokladem, záznamy v evidencích správního orgánu o jeho pobytu, prohlášením rodičů, svým prohlášením a dalšími dokumenty.
4. Žalobce označil napadené rozhodnutí za snahu neumožnit mu pobyt na území České republiky, jelikož ministerstvo a žalovaná jeho žádosti zamítají opakovaně z různých důvodů (v minulosti žádal o udělení trvalého pobytu). Otec žalobce pobývá pracovně v zahraničí a žalobce v zahraničí studuje, což však neznamená, že by na území České republiky nevedli společný život. Žalovaná také nesprávně interpretovala pobyt žalobce a jeho rodiny na společné dovolené v Chorvatsku. Stejně tak to, že žalobce navštěvuje matku v Bosně a Hercegovině nebo přítelkyni v Německu neznamená, že by v České republice nepobýval s otcem. Ten navíc tráví čas dovolené právě s žalobcem. V napadeném rozhodnutí chybí hlubší úvahy o tom, co znamená bydliště nebo život na území s ohledem na běžné

poměry v Evropské unii. Správní orgány pojem pobytu na území zúžily pouze na to, že se žalobce na území musí fyzicky vyskytovat. Studium na vysoké škole v zahraničí není skutečností, ze které vyplývá, že žalobce nepobývá v České republice. Navíc je obecně známou skutečností, že od roku 2006 jsou Česká republika, Polsko, Litva a Lotyšsko, kde žadatel studuje, součástí schengenského prostoru. Z velké části mezi Libercem a Rigou dnes vede dálnice. Žalobce tak nemůže mít v cestovním dokladu přechodová razítka, že přešel hranici a v České republice pobýval, protože po cestě z domova do školy a zpět nejsou hraniční kontroly.

5. Žalobce odkázal na směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice“). V bodě 5 odůvodnění směrnice je uvedeno, že *„má-li být právo všech občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států vykonáváno v objektivně existujících podmínkách svobody a důstojnosti, je třeba je zaručit také jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost“*. Pakliže občan Evropské unie má právo pobývat na území členského státu bez ztráty občanství (rezidentství) domovského státu, zcela jistě takové právo svědčí i jeho rodinnému příslušníkovi. Žalobce dále upozornil na články 11, 12 a 16 směrnice. Z těchto ustanovení vyplývá, že žalobce je oprávněn bez ztráty pobytového oprávnění v České republice pobývat v Lotyšsku po dobu ne delší než po sobě jdoucích 12 měsících. Žalobce nebyl vyzván, aby prokázal, že pobýval v Lotyšsku déle. Žalobce opakovaně v řízení prohlásil, že v České republice pobýval během studia pravidelně jednou nebo dvakrát za dva měsíce na prodloužený víkend, a také během zkouškového období. Ostatně tato přirozená a logická námitka, která vyplývá z obecných podmínek studia vysokých škol, nebyla správními orgány vůbec zvažována.
6. Žalobce také namítal, že zamítnutím žádosti o prodloužení přechodného pobytu zasáhly správní orgány do jeho soukromého a rodinného života, neboť ministerstvo rozhodlo o povinnosti opustit území České republiky do 60 dnů od právní moci rozhodnutí. Vážení kritérií podle § 174a zákona o pobytu cizinců v rozhodnutích obou stupňů přitom zcela absentuje. Žalobce zdůraznil jeho vazby na Českou republiku, nevlastní bratry, kteří zde navštěvují základní školu (momentálně dálkově) a skutečnost, že po ukončení studia má zájem se v České republice usadit. Také otec žalobce zde chce pobývat, s manželkou zakoupili pozemek pro stavbu domu.
7. Dále poukázal na samotnou lhůtu k vycestování, která je podle něj nepřiměřeně krátká. Navíc správním orgánům je známo, že žalobce současně žádal o udělení trvalého pobytu. Pro situaci žalobce platí analogický výklad § 87y zákona o pobytu cizinců. Je nesmyslné ukládat v řízení o prodloužení přechodného pobytu povinnost vycestovat z území v době neskončeného řízení o žádosti o udělení trvalého pobytu. Naopak žalobce měl být vyzván k tomu, aby ve lhůtě po právní moci požádal o jiné pobytové oprávnění. Tímto postupem si správní orgány jen ulehčují svou práci tak, že uměle vytvoří situaci, že žalobce nebude moci pobývat (žít, bydlet) na území České republiky, a správní orgány mu tak nebudou moci trvalý pobyt udělit.
8. Závěrem žalobce namítl, že mu ministerstvo nedoručilo výzvu k odstranění vad jeho žádosti. Na tuto skutečnost žalobce upozornil. Současně neměl možnost seznámit se s poklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Navrhl provedení důkazů správním spisem a také DVD záznamem z výslechu žalobce ze dne 3. 8. 2023, které je založené v jiném spise.

9. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí žalované a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

10. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout. Uvedla, že žalobce pobývá dlouhodobě v Lotyšsku, se svým otcem se vídá s ohledem na zaměstnání otce sporadicky a většinou mimo území České republiky. Žalovaná také uvedla, že ministerstvo zaslalo žalobci pouze jednu výzvu k odstranění vad, a to s ohledem na hospodárnost řízení. Z výzvy jasně plyne, jaké doklady měl žalobce doložit. Doložené doklady ministerstvo využilo jak v řízení o žádosti o udělení trvalého pobytu, tak v předmětném řízení. Skutečnost, že žalobce zde má zájem pobývat v budoucnu a že jeho otec plánuje stavbu domu nic nemění na tom, že zde fakticky ani žalobce ani jeho rodina v současnosti nepobývají. V projednávané věci tedy byly naplněny podmínky § 87p odst. 2 zákona o pobytu cizinců a bylo na místě žádost žalobce zamítnout.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s., a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
12. Podle § 87p odst. 2 věta první zákona o pobytu cizinců: *„Ministerstvo dobu platnosti pobytové karty rodinného příslušníka občana Evropské unie neprodlouží, shledá-li důvod pro ukončení přechodného pobytu na území podle § 87f“.*
13. Podle § 87f odst. 1 věta druhá zákona o pobytu cizinců: *„Přechodný pobyt rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie, ministerstvo dále ukončí, pokud přestal splňovat podmínky uvedené v § 15a nebo přestal na území pobývat společně s občanem Evropské unie, zejména pokud občan Evropské unie ukončil svůj pobyt na území nebo mu byl přechodný pobyt na území zrušen, za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života rodinného příslušníka občana Evropské unie.“*
14. Krajský soud se nejprve zabýval tvrzenými pochybeními správních orgánů při vedení řízení. Předně soud konstatuje, že ministerstvo žalobce vyzvalo k odstranění vad žádosti o udělení trvalého pobytu, a to výzvou ze dne 20. 2. 2023, č. j. OAM-23432-6/TP-2022, kterou založilo do spisu v nynější věci. Ohledně žádosti o prodloužení doby platnosti pobytové karty v nynější věci ministerstvo konstatovalo, že žalobce všechny náležitosti žádosti splnil. Ministerstvo tak nemělo žalobce k čemu vyzývat, jestliže žádost žalobce ve spojení s informacemi, které žalobce poskytl v řízení o žádosti o udělení trvalého pobytu, považovalo za úplnou. Pokud jde o namítanou absenci výzvy k seznámení se s podklady, jde o tvrzení, které je v rozporu s obsahem správního spisu. Ministerstvo žalobce vyzvalo k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, a to výzvou ze dne 3. 4. 2023, č. j. OAM-1449-7/PP-2023. Tohoto práva žalobce prostřednictvím svého právního zástupce využil. Žalovaná jej následně vyzvala v odvolacím řízení, a to výzvou ze dne 11. 9. 2023, č. j. MV-125901-4/SO-2023. Tohoto práva žalobce nevyužil, avšak požádal o zaslání DVD se záznamem svého výsledku, čemuž žalovaná vyhověla dne 13. 9. 2023. Obě námitky tak nejsou důvodné.

15. Krajský soud se dále zabýval tím, zda žalobce přestal na území České republiky pobývat společně s občanem Evropské unie, jak požaduje § 87f odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Účelem přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie je možnost rodinného příslušníka následovat či doprovázet občana Evropské unie do členského státu. To plyne jak z dikce čl. 3 odst. 1 směrnice, která „*se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují*“, ale též ze zákona o pobytu cizinců. Zákon o pobytu cizinců právě ve skutečnosti neplnění účelu přechodného pobytu („*přestal na území pobývat...*“) na území společně s občanem Evropské unie spatřuje jeden z důvodů ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Podle soudu tedy základním, stěžejním a určujícím kritériem v dané věci je účel pobytu, který musí být zachován po celou dobu pobytu. Tento účel však žalobce dlouhodobě neplní. Z výsledku žalobce ze dne 3. 8. 2023 vyplynulo, že v roce 2020 a 2021 ještě trávil většinu roku v České republice z důvodu koronavirové pandemie. V roce 2022 již ale pobýval většinu roku v Lotyšsku, kde studuje, a do České republiky přijel jen na Velikonoce, Vánoce a v říjnu za přáteli. Navštěvoval také přítelkyni v Německu. S otcem se v roce 2022 viděl pouze v létě na dovolené v Chorvatsku. V roce 2023 se s otcem opět setkal pouze v Chorvatsku, poté až v den výsledku (vyslechnut byl i otec žalobce). Otec žalobce pracuje pro Červený kříž na různých místech světa, většinou má uzavřenou smlouvu na jeden rok, naposledy pracoval v Ázerbájdžánu. Otce následuje jeho manželka (nevlastní matka žalobce) a jeho děti. Žalobce bude v Lotyšsku studovat ještě dva a půl roku (v podrobnostech soud odkazuje na str. 6 a 7 napadeného rozhodnutí).
16. Jistě je možné, aby během pobytu společně s občanem Evropské unie v České republice žalobce studoval v zahraničí a do České republiky se za tímto občanem pravidelně vracel. To však žalobce nečiní. Žalobce dlouhodobě studuje v zahraničí a do České republiky se vrací pouze sporadicky. Otec žalobce, na nějž žalobce svůj pobyt navázal, se v České republice dlouhodobě nezdržuje, pracuje a žije v jiné zemi, nyní také společně se svou rodinou. V tento okamžik tak není relevantní, že sám žalobce či jeho otec plánují v budoucnu pobývat na území České republiky a usadit se tu. Podstatné je pouze to, zda žalobce plní účel pobytu. Pokud žalobce namítal, že mezi Českou republikou a Lotyšskem pravidelně cestuje, neznamená to bez dalšího, že plní účel pobytu, jestliže jeho otec žije v zahraničí a žalobce vidá pouze během letních měsíců.
17. Pokud jde o žalobcovy odkazy na články 11 a 12 směrnice, je skutečně pravdou, že podle článku 11 by dočasná nepřítomnost například za účelem studia neměla mít vliv na platnost pobytové karty rodinného příslušníka. To však dle soudu platí za situace, že rodinný příslušník skutečně plní účel pobytu, tj. pobývá na území společně s občanem Evropské unie a během studia se za ním pravidelně vrací. Tak tomu však v případě žalobce není. Článek 12 se naproti tomu vztahuje na situace, kdy rodinný příslušník studuje v hostitelském státě a občan Evropské unie, s nímž tu rodinný příslušník pobývá, z území odjede nebo zemře. Ani jedna ze skutečností však v projednávaném případě nenastala. Konečně pokud jde o odkaz na článek 16 směrnice, ten je systematicky zařazen do kapitoly IV „Právo trvalého pobytu“, na posuzovanou věc se tedy nevztahuje.
18. Pokud jde o stanovení lhůty k vycestování v délce 60 dnů, jde o lhůtu, při jejímž určení nemělo ministerstvo možnost správního uvážení, neboť její délku stanoví přímo § 87f odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Její samotné stanovení je také zákonným důsledkem rozhodnutí o ukončení přechodného pobytu. Toto ustanovení současně umožňuje žalobci žádat o

dlouhodobý nebo trvalý pobyt, s nímž následně zákon spojuje fikci přechodného pobytu po dobu trvání řízení. Jde o možnost, které může cizinec využít. Proto správní orgány nemají povinnost jej vyzývat k podání takové žádosti.

19. Zásahem do rodinného života žalobce se žalovaná zabývala. Uvedla, že žalobce nenamítal konkrétní skutečnosti, proč by nemohl realizovat rodinný život v zemi původu, kde žije žalobcova matka. Otec žalobce (občan České republiky) dlouhodobě vykonává zaměstnání v zahraničí, kde pobývá se svou nynější manželkou a jejich dětmi. Žalobce si také může požádat o udělení povolení k pobytu v Lotyšsku, kde studuje a hodlá dle svých slov ještě dva a půl roku pobývat. Respektování a ochrana rodinného života spočívá v ochraně skutečných a trvalých rodinných vazeb, které má cizinec na území České republiky, přičemž zásahem do těchto vazeb by v souvislosti s článkem 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod mohl být pouze zásah určité intenzity (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, či ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65). Takové intenzity nabývá například dlouhodobý zákaz pobytu. V obecné rovině je však nepřiměřeným zásahem vycestování cizince s ohledem na ochranu jeho soukromého života pouze výjimečně. Evropský soud pro lidská práva tyto případy spojuje se situacemi, ve kterých se cizincům udála extrémní nespravedlnost (viz rozsudek rozsudku ze dne 26. 4. 2018, *Hoti proti Chorvatsku*, stížnost č. 63311/14, či rozsudek ze dne 13. 10. 2016, *B. A. C. proti Řecku*, stížnost č. 11981/15). Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, č. 3990/2020 Sb. NSS, navíc poukázal na to, že cizinec by měl vznést konkrétní námitku zásahu do soukromého a rodinného života. Žalobci nic nebrání v tom, aby se stýkal s rodinou v míře a způsobem jako dosud. Konečně pokud jde o žalobcem odkazovaný výčet kritérií podle § 174a zákona o pobytu cizinců, poukazuje soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013-34, podle něž správní orgán nemusí vyjmenovat všechna tam uvedená kritéria a předjímat jejich případný dopad do soukromého a rodinného života. Ani tato námitka tedy není důvodná.

V. Závěr a náklady řízení

20. Vzhledem k uvedenému dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Soud rozhodl bez jednání za výslovného souhlasu účastníků řízení (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) Soud nenařizoval jednání ani z důvodu provedení důkazů, neboť správním spisem se v soudním řízení správním dokazování neprovádí, přičemž výsledek žalobce zaznamenaný na DVD je také součástí tohoto spisu. Nebylo tedy nutné, aby si jej soud vyžádal a ostatně žalobce ani neuvedl, co by se mělo záznamem prokázat.
21. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla úspěch žalovaná, které však žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 28. února 2024

Mgr. Karolína Tylová, LL.M., v. r.
samosoudkyně